

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

„ SPOLU - ŠKOLA PRO VŠECHNY “

Mateřská škola a základní škola
speciální Diakonie ČCE Praha 5

Motto:

**„Správně vidíme jen srdcem. Co je důležité, je očím
neviditelné.“**

Antoine de Saint- Exupéry

1) Identifikační údaje

1.1) Název ŠVP: **Spolu – škola pro všechny** Školní vzdělávací program pro školní družinu

1.2) Předkladatel:

Mateřská a Základní škola speciální Diakonie ČCE Praha 5

Adresa školy: Vlachova 1502, 155 00 Praha 5 – Stodůlky
Jméno ředitele: Mgr. Milan Černý
Kontakty: 235 517 303 / 737 258 416
274 821 297 (detašované pracoviště Strašnice)
e-mail: skola@diakoniep13.cz
web: www.skola-stodulky.diakonie.cz
IČO: 71197613
RED-IZO 600021033
Koordinátor ŠVP: Mgr. Bc. Kateřina Šírová, DiS.

1.3) Zřizovatel:

Diakonie Českobratrské církve evangelické
adresa: Belgická 22, 120 00 Praha 2
kontakty: 242 487 811-2
IČO: 45 24 27 04
e-mail: info@diakonie.cz
web: www.diakonie.cz

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2015

čj.

verze č. I / 2015

Mgr. Bc. Kateřina Šírová, DiS.

koordinátorka ŠVP

razítko školy

Mgr. Milan Černý

ředitel školy

2) Charakteristika školní družiny

2.1) Úplnost, velikost a dostupnost ŠD

Mateřská a základní škola speciální Diakonie ČCE Praha 5 je školskou právnickou osobou, zřízenou Diakonií Českobratrské církve evangelické jako církevní škola pro žáky s mentálním a kombinovaným postižením. Škola je zařazena do sítě škol a školských zařízení. Školní družina jako školské zařízení je součástí školy a je určena pro žáky školy.

Škola vykonává svou činnost na dvou pracovištích **Praha 5, Vlachova 1502/20** a **Praha 10, Saratovská 3392/8a**. Kapacita školní družiny je **28** žáků.

Školní družina pracoviště **Praha 10, Saratovská 3392/8a** mimo provoz. Odpolední aktivity zajišťuje Středisko Diakonie ČCE Praha.

Školní družina /dále ŠD/ pracoviště **Praha 5, Vlachova 1502/20** je v provozu. Kapacita družiny na pracovišti Praha 5 je 16 žáků. Kvůli specifikům našich žáků vyplývajících z kombinovaných vad byla ŠD zřízena pro žáky všech ročníků.

2.2) Podmínky ŠD

2.2.1) Prostorové podmínky

Pracoviště Praha 5: ŠD sídlí v budově školy s bezbariérovým přístupem, využívá dvou tříd ZŠ speciální, hernu s kuličkovým bazénem, rehabilitační místnost a hygienické zařízení v budově. V obou třídách jsou začleněny odpočinkové a relaxační kouty s lůžky.

Obuv a venkovní oblečení zůstávají mimo třídy v šatně. Na chodbě je vyčleněna speciální nástěnka pro ukázky prací žáků ŠD a pro důležité informace pedagogů. ŠD může využívat za vhodných klimatických podmínek prostornou zahradu přiléhající k budově školy a jejího vybavení (bazén, pískoviště).

Pracoviště Praha 10: ŠD sídlí v budově školy s bezbariérovým přístupem. Využívá obou tříd. Pro individuální práci se žáky též využívá dvě oddělené místnosti, dále kuličkový bazén a rehabilitační místnost. Nedílnou součástí školy je jídelna, bezbariérová hygienická zařízení a chodba s převlékacím koutem, ve které si žáci odkládají obuv a venkovní oblečení.

2.2.2) Materiální podmínky

Za materiální vybavení odpovídá vedoucí školní družiny a pedagogičtí pracovníci, bude-li však zjištěno úmyslné zničení zařízení žákem, bude škola vymáhat škodu na zákonných zástupcích žáka.

ŠD využívá didaktické pomůcky (počítač, tablet, interaktivní tabule, komunikátory světelné i hlasové, hmatové stimulatory, sady obrázků, hmatové knihy, vkládačky, světelné panely, magnetické a kobercové tabule...), rehabilitační pomůcky (rehabilitační židle, invalidní vozíky, pomůcky pro polohování, míče, stropní zvedací a transportní zařízení pro imobilní osoby...), hračky (plyšové, stavebnice, puzzle, skládačky, vkládačky, korálky, zvukové hračky...), výtvarné potřeby a hudební nástroje (Orffovy nástroje, kytary a klavír).

2.2.3) Technické podmínky

ŠD využívá dva PC s didaktickými programy, DVD přehrávač, CD přehrávač, digitální fotoaparát, kameru a laminovačku. Technické zařízení ŠD se pravidelně obnovuje a rozšiřuje podle technických a ekonomických podmínek.

2.2.4) Hygienické podmínky

Každý den je prováděn úklid na vlhko za použití běžných mycích prostředků a desinfekce. V místnostech se udržuje přiměřená teplota a jsou pravidelně větrány. Světelná hygiena je zajištěna možností regulace přístupu světla a slunečních paprsků horizontálními žaluziemi. V celém areálu školy platí zákaz kouření a požívání alkoholu nebo jiných škodlivých látek. Škola je pod pravidelnou kontrolou místní hygienické stanice.

Pracoviště Praha 5: ŠD využívá umyvadla s tekoucí studenou i teplou vodou a WC se sprchou (2 WC jsou vybaveny bidety), místnost s přebalovacím pultem pro inkontinentní žáky. Všechna umyvadla jsou vybavena mýdlem a ručníky.

Pracoviště Praha 10: ŠD využívá umyvadla s tekoucí studenou i teplou vodou v každé třídě, 6x WC a sprchu. Všechna umyvadla jsou vybavena tekutým mýdlem a jednorázovými papírovými ručníky.

2.2.5) Stravovací podmínky

V rámci ŠD mají žáci zajištěnou odpolední svačinu v prostorách družiny. Svačiny jsou připravovány podle dietetických potřeb žáků a v souladu se zásadami správné výživy. Jídelničky jsou veřejně vystaveny v prostorách školy a na webu školy týden dopředu. Odhlášení ze stravování je možné ještě v den nepřítomnosti do osmi hodin a to telefonicky nebo SMS zprávou.

Pracoviště Praha 5: stravu připravuje školní jídelna. Strava je přivážena na jídelním vozíku do kuchyňek jednotlivých tříd, kde je rozdělena na jednotlivé talíře. Žáci jídlo konzumují ve svých třídách. K dodržování pitného režimu je v přílehlé kuchyňce neustále k dispozici čaj nebo ovocná šťáva.

Pracoviště Praha 10: stravu připravuje školní jídelna-výdejna. Svačiny připravuje pracovnice školy. Žáci jídlo konzumují v jídelně nebo ve svých třídách. K dodržování pitného režimu je v jídelně neustále k dispozici čaj nebo ovocná šťáva.

2.2.6) Psychosociální podmínky

V rámci školní družiny probíhají činnosti v prostředí pohody a otevřeného partnerství v komunikaci, v příznivém sociálním klimatu, v partnerské spolupráci a empatickém duchu. Činnosti ve ŠD odpovídají věku, mentálním a fyzickým schopnostem žáků, kteří jsou k těmto činnostem vhodně motivováni. Atmosféra stabilních pravidel, spravedlnosti a spolupráce vede k psychické stabilitě jednotlivých žáků. Pedagogická činnost pracovníků ŠD je zaměřena v prvé řadě na respekt k potřebám jedince a k jeho osobním problémům a situaci.

Pedagogičtí pracovníci mohou řešit problémy spojené s atmosférou ve ŠD při poradách. Mají možnost požádat o individuální či týmovou supervizi.

2.2.7) Ekonomické podmínky

Finanční zajištění provozu ŠD na platy zaměstnanců je umožněno jednak dotacemi z MŠMT, jednak poplatky za školní družinu (výši schvaluje rada ŠPO), které hradí zákonní zástupci žáka. Akce ŠD s potřebou platby (výlet, návštěva kulturní akce apod....) hradí zákonní zástupci. Zlepšení ekonomických podmínek ŠD může být podpořeno sponzorskými dary pro tento účel.

2.2.8) BOZP a PO

Škola je povinna žákům zajistit fyzickou, sociální a emocionální bezpečnost. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků jsou ustanoveny školním řádem školy a řádem školní družiny.

S tímto řádem jsou seznámeni zákonní zástupci žáka i pedagogičtí pracovníci. Za bezpečnost žáků ručí odpovědný pracovník (vychovatel, asistent pedagoga, osobní asistent i dobrovolník). Pracovníci se pravidelně účastní vstupního a periodického školení BOZP.

Při jakémkoli úrazu vede pedagogický pracovník záznam o úraze v knize úrazů, aby byla možná jeho formální doložitelnost. Prostředky první pomoci má pedagogický pracovník běžně dostupné. Je určený pracovník, který dvakrát ročně nebo podle potřeby kontroluje a doplňuje prostředky první pomoci. Za zdravotní problémy a úrazy způsobené zdravotním stavem žáka pracovníci školy neodpovídají.

Při neobvyklých situacích – jako např. nevyzvednutí žáka ze ŠD v dohodnutý čas, budou kontaktováni zákonní zástupci žáka, popřípadě místně příslušný OSPOD. Dále se bude postupovat podle platných předpisů a norem.

Při havarijních a krizových situacích (bombový útok, havárie plynu, vody, kanalizace, náhlý havarijní stav budovy, přírodní katastrofy, trestné činy jako např. nepovolené vniknutí do objektu, narušení bezpečnosti objektu apod.) je vypracován evakuační plán a řád. Evakuační postupy jsou pravidelně se žáky procvičovány jednou ročně. ŠD si vyhrazuje právo v případě závažného ohrožení žáků a budovy (např. hrozba bombového útoku) zrušit program.

Školní družina se ve své činnosti řídí vyhláškou 74/2005 o zájmovém vzdělávání a zákonem č. 561/2004Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a metodickým pokynem č. 17 749/2002-51 k postavení, organizaci a činnosti školních družin.

Hodnocení ŠD vychází ze zákona č.561/2004 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhlášky č.15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

2.3) Charakteristika pedagogického sboru

Pracoviště Praha 5: V současné době zajišťují výchovnou činnost ve ŠD vychovatelé a asistenti pedagoga. Činnost školní družiny řídí vedoucí školní družiny. Při provozu ŠD mohou vypomáhat i dobrovolníci s podepsanou řádnou smlouvou a praktikanti z odborných středních, vyšších a vysokých škol. Dobrovolníci přebírají odpovědnost za žáky, praktikanti pracují pouze pod dohledem vychovatelky.

Z výsledků SWOT analýzy pedagogických pracovníků vyplývá, že silnou stránkou našeho pedagogického přístupu je např. dobrá spolupráce s rodinou a vycházení s rodiči, používání AAK, vedení žáků k samostatnosti, sledování výsledků rozvoje žáků, individuální přístup k jednotlivým žákům, pestrá nabídka aktivit (rehabilitace, návštěvy kulturních akcí, ozdravné pobyty), vybavení rehabilitačními pomůckami, dobrá spolupráce týmu zaměstnanců ve třídě – ochota ke spolupráci, tvořivost, nadšení, zkušenosti, otevřenost.

3) Podmínky přijímání uchazečů

Do školní družiny při ZŠS Praha 5 mohou být přijímáni pouze žáci denního studia této školy prvního i druhého stupně. Školní družinu navštěvují žáci přihlášení písemnou přihláškou, viz příloha.

Za pobyt je vybírán pravidelný měsíční poplatek podle rozhodnutí rady ŠPO.

Důvody pro nepřijetí žáka do družiny jsou následující: naplněná kapacita třídy, agrese žáka, nutnost neustálého zdravotního dohledu, psychiatrické onemocnění.

Pracoviště Praha 5: Za daných prostorových a personálních podmínek jsou zřízeny dvě třídy školní družiny s maximální kapacitou 16 žáků.

4) Podmínky ukončování vzdělávání

Délka docházky do školní družiny standardně trvá po dobu prvního stupně školy, tj. 5 let, ve výjimečných případech po souhlasu ředitele školy i na druhém stupni školy, tj. dalších 5 let.

Docházku do školní družiny může žák ukončit i na základě písemné žádosti zákonného zástupce, nebo na základě rozhodnutí ředitele školy.

5) Podmínky průběhu vzdělávání

Školní družina vykonává činnost pouze ve dnech školního vyučování, v čase **7:00 – 8:00** a **12:30 – 16:00** (před a po vyučování).

Organizace dne probíhá v blocích, viz denní režim.

Předání žáka probíhá osobně vždy mezi pracovníkem ŠD a zákonným zástupcem (anebo osoba pověřená zákonným zástupcem), po vyučování mezi učitelem a pracovníkem ŠD.

Pro řádný chod družiny jsou rodiče povinni dodržovat řád školní družiny, respektovat provozní dobu a vykonávat včasné odhlašování a řádné omluvy žáka.

Školní družina využívá mimo čas vyučování všechny prostory školy (2 třídy, tělocvičnu, počítačovou učebnu, zahradu) a školní pomůcky, předměty a hry.

Program v herních blocích je přizpůsoben individuálním zvláštnostem právě přítomných žáků.

Provoz školní družiny zajišťují tři pedagogičtí pracovníci – vychovatelé v čase od 12:30 do 14:30. V čase od 7:00 do 8:00 jeden pedagogický pracovník – vychovatel a od 14:30 do 16:00 zajišťují provoz dva pedagogičtí pracovníci – vychovatelé. Provoz družiny se řídí rozpisem služeb, který připravuje vedoucí družiny na každý školní rok a schvaluje ho ředitel školy vždy na začátku školního roku.

Vychovatel na základě svých odborných znalostí, komunikačních a organizačních schopností a s vysokou mírou empatie a tvořivosti je iniciátorem a průvodcem žáka při volnočasových aktivitách. Podporuje návaznost a propojení znalostí a dovedností žáka získaných ve škole a doma. Umožňuje jejich realizaci, prohlubování a přenos do běžného života.

Vychovatel zodpovídá za bezpečnost a ochranu zdraví žáka, za plnění individuálních plánů, za podnětné prostředí a příznivé sociální klima ve družině, za náplň volnočasových aktivit.

6) Délka a časový plán vzdělávání

Školní vzdělávací program pro družinu Mateřské a základní školy speciální Diakonie ČCE Praha 5 je stanoven na časové období odpovídající délce školního roku, tj. na 1 školní rok, přičemž cíle tohoto programu jej svým trváním přesahují.

Školní družina probíhá ve dnech školního vyučování a to 4,5 hodiny denně, tzn. 1 hodinu před začátkem vyučování a 3,5 hodiny po skončení vyučování. Celkem je to 22,5 hodin týdně.

Časový plán školní družiny vypadá tak, že celkových 22,5 hodin týdně je rozděleno do 45 bloků po 30 minutách.

Náplní třiceti minutových bloků je 11 druhů her, které se během týdne střídají (viz denní režim). Jedná se o následující typy her s rozdělením do bloků v rámci jednoho týdne:

1. Volná hra (15 bloků)
2. Hudebně-pohybové hry (8 bloků)

3. Manipulační hry (4 bloky)
4. Senzorické hry (3 bloky)
5. Tvořivé hry (3 bloky)
6. Slovní hry (2 bloky)
7. Dramatické hry (1 blok)
8. Didaktické hry (1 blok)
9. Napodobivé hry (1 blok)
10. Počítačové hry (1 blok)
11. Konstrukční hry (1 blok)

Kromě pravidelných 45 týdenních bloků patří do časového plánu školní družiny také příležitostné činnosti v dlouhodobějším časovém horizontu, jako je vánoční besídka pro rodiče, škola v přírodě, společné akce se stacionářem, případně výlety.

7) Cíle vzdělávání ve školní družině

Školní vzdělávací program pro školní družinu utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků. K tomu přispívá veškerý vzdělávací obsah, metody a formy práce i všechny aktivity učitelů, žáků i ostatních pracovníků. Posilování klíčových kompetencí a cíle vzdělávání obsahově odpovídají školnímu vzdělávacímu programu pro základní školu speciální.

7.1) Cíle pro žáka se středně těžkým mentálním postižením

Cílem našeho školního vzdělávacího programu je:

- Zajistit žákům **prožití příjemného času**, aby se do školy těšili a ztratili veškeré obavy ze školního prostředí. Splnit tak základní podmínku tvořivého prostředí, bezpodmínečného přijetí a pozitivního vnímání.
- **Naučit žáky** co největší **samostatnosti**, která by jim pomohla k socializaci, k bezproblémovému zařazení do většinové společnosti. Využívat své fyzické možnosti a kompenzovat omezení, vést k aktivitě a soběstačnosti v základních potřebách.
- Umožnit žákům **zažít úspěch** při školní práci i v sociálních vztazích, aby si plně zažili pocit seberealizace. Při dodržení pedagogických zásad přiměřenosti oceňovat sebemenší úspěchy, a tak žáky motivovat k další práci.
- Naučit žáky **vyjadřovat své potřeby** správným způsobem a zároveň respektovat pocity jiných, tedy základními faktory komunikace ovlivnit úspěšnost sociální integrace. Vést žáky k různým aktivitám vedoucím ke zdravým sociálním kontaktům.
- **Zbavit žáky strachu z neznámého prostředí a věcí**, aby se naučili využívat svých dovedností a schopností na veřejnosti i v soukromí. Rozvíjet dostatek příležitostí k získávání nových zkušeností a poznatků. Získávat sebedůvěru a snižovat vnitřní napětí, submisi nebo agresivitu. Posilovat duševní odolnost.
- **Znát svá práva**, umět je využívat a zároveň zůstat empatický k druhým lidem. Adekvátně posoudit vlastní chování a jednání, pochopit základní etické formy a respektovat základní normy společenského chování. Formovat hodnotovou orientaci žáků a umožnit samostatné rozhodování při hledání optimálních řešení. Umět vyhledat pomoc při řešení problému.
- Maximálně **využívat intelektových možností** s návazností na různé typy inteligence. Plně využívat možností daných vzdělávacím obsahem, metodami a formami výuky. Využívat potřebné míry podpůrných opatření a pomůcek, s jejichž pomocí mohou žáci dosahovat výsledků, které odpovídají jejich maximálním možnostem.
- **Odpovědně přistupovat k práci**, umožnit žákům osvojit si strategii pracovních

postupů a seriality činností, vést k soustavnosti, přesnosti a systematičnosti pod zorným úhlem výsledku práce. Podporovat tvořivé schopnosti s ohledem na možné pracovní uplatnění. Volit si správné nástroje a pomůcky a dodržovat správné hygienické návyky při práci. Poznávat pracovní činnosti, které napomáhají k vytváření zálib s možností využití volného času. Využívat možnosti prezentace práce.

- **Překonávat touhu po krátkodobém uspokojení** a být motivován k vyšším cílům. Vést žáky k pozitivnímu myšlení, k překonávání dílčích neúspěchů, k organizaci denního režimu ve smyslu dodržování zdravého životního stylu.
- **Podporovat odpovědný přístup** k sobě samým, ke svému zdraví, k přírodě, k hmotnému prostředí. Vhodnou stimulací ovlivňovat emoční procesy žáků vyjadřující vztahy postoje k sobě a k okolnímu světu. Naučit se předcházet situacím ohrožujících život, zdraví nebo majetek.

7.2) Cíle pro žáka s těžkým mentálním postižením

Cílem našeho školního vzdělávacího programu je:

- Zajistit žákům **maximální rozvoj** přizpůsobený individuálním potřebám žáka, s ohledem na jeho možnost i omezení, umožnit žákům rozvoj psychického vývoje, jehož základní podmínkou je učení, ustálenými postupy konkrétních operací naučit žáky osvojování učiva, častým opakováním podporovat fixaci dílčího pokroku.
- **Rozvinout sebeobslužné dovednosti** podle individuálních možností, získat maximální zkušenosti v činnostech.
- **Vést žáky ke komunikaci** s ostatními vrstevníky a dospělými lidmi jakožto k základní podmínce socializace.
- **Umět vyjádřit své potřeby a přání**, rozvíjet komunikační schopnosti při použití alternativní nebo augmentativní komunikace podle možností a potřeb jednotlivého žáka, podporovat schopnost porozumění, dbát na oční kontakt při komunikaci s druhými.
- **Využívat nejvhodnější pomůcky** pro zlepšení nebo udržení zdravotního stavu, metodami a formami práce podporovat pozitivní vývoj tělesný i duševní.
- **Samostatně pracovat s rehabilitačními pomůckami** tak, aby mohli samostatně vykonat jednoduché úkony.
- **Přiměřeně projevoval emoce**, učit se být tolerantní k ostatním, podporovat pozitivní city v chování, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem
- **Zvládat změny**, které přinese nová situace nebo prostředí, systematicky rozvíjet a vytvářet dostatek příležitostí k získávání nových poznatků s nácvikem jejich řešení.
- Maximálně **rozvinout poznávací schopnosti a dovednosti**, stavět na osobních zkušenostech a poznacích žáků.
- **Zlepšovat hrubou i jemnou motoriku**, vytvářet pozitivní vztah k rukodělným pracím, jakožto vhodné náplni volného času, aktivně ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení, vést k pohybové seberealizaci.
- **Vést k rytmickému a estetickému cítění**, zprostředkovat zážitky z vlastní tvorby, využívat jejich relaxační a rehabilitační charakter a tím odstraňovat vnitřní napětí, psychickou nevyváženost, nesoustředěnost nebo agresivitu.
- **Podporovat tvůrčí schopnosti**, naplňovat přirozenou potřebu projevit se, vést k růstu jistoty a sebevědomí a k odolnosti vůči stresu.
- **Orientovat se ve vztazích k okolí** a tím zkvalitnit společný život dětí ve škole i v rodině.

Tomu odpovídá následující zpracování konkrétních cílů v jednotlivých herních blocích:

1. Volná hra

Žák je samostatný při výběru hračky, hry.

Prodlužování doby, kde se žák dokáže aktivně zapojit.

Dodržování pravidel hry – ukončení jedné hry, úklid hraček, respektování ukončení hry pedagogem.

Dodržuje základní pravidla bezpečnosti při manipulaci s předměty.

Žák si rozvíjí zvědavost a poznávací schopnosti pomocí nových prvků a podnětů.

Žák aplikuje dovednosti a zkušenosti z jiných her a aktivit.

2. Hudebně-pohybové hry

Žák si prohlubuje smysl pro rytmus a jeho spojení s pohybem.

Žák koordinuje pohyby podle charakteru rytmu nebo hudby.

Žák adekvátně manipuluje s Orffovými hudebními nástroji.

Žák je schopen aktivně poslouchat hudbu.

Žák je schopen při hudbě relaxovat a emocionálně ji prožívat.

Žák si umí vybrat konkrétní píseň, styl hudby.

3. Manipulační hry

Žák získává dovednosti pro praktický život.

Žák dodržuje základní pravidla bezpečnosti při manipulaci s předměty.

Žák upevňuje orientaci v prostoru.

4. Senzorické hry

Žák používá sensorické schopnosti v kombinaci s řečí a pohybem.

Žák je schopen koncentrace a vytěsňuje rušivé elementy.

Žák si uvědomuje možnosti a omezení svého těla.

Žák využívá všech typů percepce dle daných zdravotních omezení.

5. Tvořivé hry

Žák respektuje úspěchy vlastní i druhých.

Žák toleruje hry a tvoření druhých.

Žák zkouší předem nenaučené postupy a kombinace.

Žák zhodnotí výsledek činnosti.

Ke zrealizování představy žák užije adekvátní materiály, pomůcky.

6. Slovní hry

Žák využívá komunikačních schopností, zejména verbální paměti, sémantiky a správné výslovnosti, k dorozumění s druhými lidmi.

Žák dbá na hlasovou hygienu.

Žák se orientuje ve vztazích k okolí a uplatňuje základní pravidla společenského chování (je schopen dialogu, navázání vhodného kontaktu s druhým, neomezuje ostatní nevhodným hlasovým projevem).

7. Dramatické hry

Žák vystupuje v různých komunikačních a sociálních rolích.

Žák komunikuje s adekvátními gesty a pohyby.

Žák projevuje emoce dle dané role a z dramatické role aplikuje emoce v běžných situacích v kontaktu s druhými.

Žák vybere charakteristické atributy dané role.

8. Didaktické hry

Žák se dokáže podřídit pravidlům dané činnosti.

Žák si prodlužuje dobu pozornosti a zlepšuje si všechny typy percepce.

Žák si procvičuje matematické představy a čtecí dovednosti.

Žák zvládá základní praktické dovednosti.

9. Napodobivé hry

Žák se orientuje v základních sociálních vztazích a v různých prostředích.

Žák si procvičuje sluchovou, vizuální a motorickou paměť a serialitu.

Žák si zvolí správné atributy ke hře.

Žák je schopen spolupracovat.

10. Počítačové hry

Žák je schopen základní manipulace na počítači, tabletu a interaktivní tabuli.

Žák prodlužuje dobu pozornosti a schopnosti zrakové percepce.

Žák procvičuje orientaci na ploše počítače, tabletu a interaktivní tabuli.

Žák procvičuje koordinaci oko-ruka.

Žák rozliší základní pokyny počítačového programu nebo aplikace na tabletu.

Žák si vytváří nové asociace a souvislosti.

11. Konstrukční hry

Žák si zlepšuje motorické a koordinační schopnosti a dovednosti, zlepšuje si dle svých možností jemnou motoriku (adekvátně k druhu předmětu používá různé druhy úchopů) a představivost.

Žák se učí vnímat a procvičuje si prostorové a logické vztahy (nad, pod...) a poměry (malý, velký apod.), rozlišuje stupně tvrdosti podle charakteru povrchu.

Žák dokáže ocenit práci druhého.

8) Formy vzdělávání

Pravidelná výchovná a vzdělávací činnost (herní bloky).

Individuální práce s žákem na řešení tematických úkolů

Osvětová činnost (informační nástěnky, individuální konzultace s rodinou).

Příležitostná výchovná a vzdělávací činnost (besídka, škola v přírodě, výlety).

9) Tematické okruhy družiny

V tomto školním vzdělávacím programu jsme stanovili tyto tematické okruhy:

Člověk a příroda

Člověk a město

Člověk a dům

Člověk a jeho potřeby

Člověk a práce

Já a společnost

Svátky v roce

Barevný svět

Jak se bavíme

Kdo jsem

10) Pravidelná výchovná a vzdělávací činnost - herní bloky

10.1) Volná hra

10.1.1) Výchovně vzdělávací cíle

Žák je samostatný při výběru hračky, hry.

Prodlužování doby, kde se žák dokáže aktivně zapojit.

Dodržování pravidel hry – ukončení jedné hry, úklid hraček, respektování ukončení hry pedagogem.

Dodržuje základní pravidla bezpečnosti při manipulaci s předměty.

Žák si rozvíjí zvědavost a poznávací schopnosti pomocí nových prvků a podnětů.

Žák aplikuje dovednosti a zkušenosti z jiných her a aktivit.

10.1.2) Obsah činnosti

Výběr hračky a pomůcky ve strukturovaném prostoru (police, skříň, katalog, krabice, koš) podle zvoleného způsobu AAK.

Zvyšování náročnosti při manipulaci se zvolenou hračkou.

Aktivní účast žáka při stanovování pravidel (opakovaně, každoročně, graficky znázorněné).

Paralelní hra se spolužákem, pedagogem.

Hra s hmatovou krabicí.

Pobyt venku, vycházky, pobyt na dětském hřišti.

10.1.3) Metody práce

m. pokusu a omylu

m. experimentování

m. manipulace s předměty

m. nácviku dovedností

m. samostatné práce

m. heuristické

m. pozorování

m. napodobování a interakce

m. rad

m. otázek a odpovědí

m. odměny a trestu

10.1.4) Klíčové kompetence

Žák se středně těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence k učení:

- zajímá se o nabízené nové poznatky přiměřeně svým schopnostem,
- zvládá přenést získané základní teoretické poznatky do praktických situací v chráněném prostředí a po nácviku i do běžného života.

Žák s těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence k řešení problémů a pracovní:

- samostatně řeší situace související se školním rozvrhem,
- reaguje na zpětnou vazbu,
- rozlišuje prostory a s nimi související činnosti,
- poznává předmět podle funkce,

- dokáže si vybrat ze dvou předmětů.

10.2) Hudebně-pohybové hry

10.2.1) Výchovně vzdělávací cíle

Žák si prohlubuje smysl pro rytmus a jeho spojení s pohybem.

Žák koordinuje pohyby podle charakteru rytmu nebo hudby.

Žák adekvátně manipuluje s Orffovými hudebními nástroji.

Žák je schopen aktivně poslouchat hudbu.

Žák je schopen při hudbě relaxovat a emocionálně ji prožívat.

Žák si umí vybrat konkrétní píseň, styl hudby.

10.2.2) Obsah činnosti

Lidové a dětské písně a říkadla, rozpočítadla.

Chůze – běh – stop podle úderů rytmického nástroje.

Skákání na gymnastickém míči, hopsání na klíně.

Vyjádření pohybem 2/4 a 3/4 rytmu (pochod, polkový a valčíkový krok).

Tance ve dvojici v kruhu (mazurka, Pásla ovečky, Kolo, kolo mlýnský).

Napodobování pohybů zvířat.

Improvizovaný tanec.

Rozeznávání nástrojů podle zvuku, užívání nástrojů k doprovodu písní, přiřazování názvů a vlastností k daným nástrojům (dřevěné x kovové).

Rozhovory po poslechu hudby o dané skladbě.

Malba podle charakteru slyšené skladby, malba podle textu písně.

Poslech skladeb různých žánrů, hudební hádanky známých písní.

Zvolení vhodného místa pro relaxování, houpání při poslechu, zklidňující masáže.

Vybírání písní podle obrázku nebo zástupného předmětu, poslechové skladby podle obalu od CD.

Prvky muzikoterapie.

Dotekové a reflexní techniky.

Prvky bazální stimulace.

10.2.3) Metody práce

m. napodobování

m. experimentování

m. naslouchání

m. integrační hry

m. emočních projevů

m. uvolňování a relaxace

m. prožitku

m. přímého vedení

m. habituace

m. skupinové hry

10.2.4) Klíčové kompetence

Žák se středně těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence komunikativní, pracovní:

- je si vědom své jedinečnosti a respektuje jedinečnost druhých,
- vysloví své pocity, obavy, radost, zklamání hned v dané situaci,

- užívá zvolený způsob komunikace v sociálních situacích,
- když zjistí, že sám danou činnost nezvládne, řekne si o pomoc k dokončení,
- zaměřuje svou pozornost na vykonávanou činnost.

Žák s těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence komunikativní:

- na uzavřené otázky umí odpovědět, vyjádří souhlas a nesouhlas,
- mimikou, gestem vyjadřuje libost či nelibost.

10.3) Manipulační hry

10.3.1) Výchovně vzdělávací cíle

Žák získává dovednosti pro praktický život.

Žák dodržuje základní pravidla bezpečnosti při manipulaci s předměty.

Žák upevňuje orientaci v prostoru.

10.3.2) Obsah činnosti

Manipulace s různými typy materiálu (přendávání, vkládání, ukládání, přemísťování, lepení, stříhání, modelování, prosévání).

Poznávání známých předmětů podle hmatu bez zrakové kontroly.

Hra s autíčkem, panenkou na koberci.

Manipulace s hadrovým panákem s různými typy zapínadel (zip, knoflíky, suchý zip, tkaničky).

Nácvik osobní hygieny před a po jídle, po práci, nácvik oblékání.

Manipulace se spínači světla - nácvik zapínání, vypínání.

Nácvik otevírání, zavírání dveří.

Hry typu pokus – omyl.

Manipulace s předměty různých vlastností - špičatý, tupý, ostrý, horký, studený, křehký.

Hra na „slepou bábu“, „kompot“.

Hry s trojrozměrnými předměty, puzzle.

Hledání schovaných předmětů v prostoru třídy, školy, školní zahrady.

Nácvik sebeoblužných činností.

Péče o okolní prostředí.

10.3.3) Metody práce

m. názorná

m. demonstrativní

m. napodobování

m. instruktáže

m. pokusu a omylu

m. experimentování

m. manipulace s předměty

m. nácviku dovedností

m. samostatné práce

m. přímého vedení

m. habituace

m. problémového učení

m. pokus a omyl

10.3.4) Klíčové kompetence

Žák se středně těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence pracovní, sociální a personální:

- úkol provede podle zobrazení jednotlivých etap,
- pracovní postup provádí jako návyk,
- činnost vykoná na základě slovního popisu,
- dodržuje všeobecné zásady při práci: připraví si potřebné pomůcky, dodrží postup, pomůcky a pracovní plochu uvede do pořádku,
- dílčí úkol vykoná samostatně, bez dohledu.
- odruší pozadí při práci, zaměřuje svou pozornost na vykonávanou činnost,
- snaží se být trpělivý při vykonávání jednotlivých úkonů,
- má určitou míru samostatnosti podle individuálních schopností a zdravotního stavu,
- dokáže rozpoznat situace ohrožující zdraví,
- zná své různé sociální role, je schopen spojit prostředí s určitou aktivitou.

Žák s těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence pracovní, sociální a personální:

- podle schopností rozliší výrazně odlišné předměty,
- podle svých schopností je schopen sebehodnocení, co se mu podařilo, co udělal špatně.

10.4) Senzorické hry

10.4.1) Výchovně vzdělávací cíle

Žák používá senzorické schopnosti v kombinaci s řečí a pohybem.

Žák je schopen koncentrace a vytěsňuje rušivé elementy.

Žák si uvědomuje možnosti a omezení svého těla.

Žák využívá všech typů percepce dle daných zdravotních omezení.

10.4.2) Obsah činnosti

Cvičení dle pedagoga: nápodoba poloh (při vyprávění gestikulace, tanec při zpěvu).

Mimika, pohyby těla před zrcadlem podle pedagoga či samostatně.

Tanečky a práce ve skupině (samostatná práce s daným hmatovým předmětem uprostřed ostatních dětí, spolupráce v párech či trojicích).

Opičí dráhy, polohování, rytmické a krátké cvičení.

Podávání a zvedání předmětu pomocí jiného předmětu (přitáhnutí), vstávání s oporou (najde si pevnou oporu).

Chůze, přemísťování se zavázanýma očima.

Chůze po různém povrchu.

Sledování světelného bodu v prostoru, sledování nasvícovaných obrázků.

Orientace v mikroprostoru a makroprostoru zrakem.

Poznávání spolužáků podle hmatu a hlasu.

Čichové a chuťové hádanky, přiřazování k reálným předmětům či obrázkům.

Hledání ukrytého předmětu podle zvuku.

Rehabilitační a zdravotní cviky.

Prvky bazální stimulace.

Dotekové a reflexní techniky.

10.4.3) Metody práce

- m. práce s obrazem
- m. pasivního sledování a naslouchání
- m. samostatného pohybu
- m. používání TV
- m. porovnávání
- m. napodobování
- m. typování
- m. kooperace
- m. skupinové a kolektivní hry
- m. písemné – pracovní listy

10.4.4) Klíčové kompetence

Žák se středně těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence komunikativní, pracovní, sociální a personální:

- navazuje oční kontakt,
- umí vhodně reagovat i na signály nonverbální komunikace,
- snaží se být trpělivý při vykonávání jednotlivých úkonů,
- přijímá autoritu vedení práce,
- spolupracuje, je schopen kooperace, navázat na práci druhého,
- zná své různé sociální role, je schopen spojit prostředí s určitou aktivitou.

Žák s těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence komunikativní, pracovní, sociální a personální:

- ovládá a používá intonaci, sílu, rytmus hlasu a rozlišuje to u druhých,
- dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem,
- pozdraví známé osoby,
- zamává (znak z Makatonu), pohled do očí, podání ruky,
- koordinuje pohyby oko-ruka-ústa,
- fixuje zrak na daný předmět,
- dovednost vnímat hranice svého těla,
- respektuje hranice druhé osoby.

10.5) Tvořivé hry

10.5.1) Výchovně vzdělávací cíle

Žák respektuje úspěchy vlastní i druhých.

Žák toleruje hry a tvoření druhých.

Žák zkouší předem nenaučené postupy a kombinace.

Žák zhodnotí výsledek činnosti.

Ke zrealizování představy žák užije adekvátní materiály, pomůcky.

10.5.2) Obsah činnosti

Práce s barvou (míchání, foukání do barev, otiskávání listů a tvarů).

Práce s keramickou hlinou a modelovací hmotou (zpracování, válení, výroba plátu, využití plátu pro prostorové modelování, zvíře a postava).

Práce s papírem (trhání, lepení, stříhání, mačkání, koláže).

Práce s textilií (stříhání, gobelíny, šití, vyšívání, lepení, koláže).

Tvoření z přírodnin (asambláže, koláže, hmatové a reliéfní obrázky).
Výroba zážitkových deníčků.
Navozování příjemných zážitků při tvorbě, vyjadřování libosti a nelibosti.
Vytváření společného díla, vzájemné hodnocení všech zúčastněných.
Podpora samostatného hodnocení svého díla.
Výroba dárek pro rodiče či kamarády.
Výzdoba školní budovy.
Prvky arteterapie.

10.5.3) Metody práce

m. pokusu
m. experimentování
m. manipulace s předměty
m. nácviku dovedností
m. samostatné práce
m. analyticko-syntetická
m. abstrakce a konkretizace
m. aktivizující
m. prožitková
m. projektová
m. hodnocení a sebereflexe
m. napodobování

10.5.4) Klíčové kompetence

Žák se středně těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence pracovní a k řešení problému:

- úkol provede na základě zobrazení jednotlivých etap (fotografie, obrázky, obrázků s textem, text),
- pracovní postup provádí jako návyk,
- činnost vykoná na základě slovního popisu,
- dodržuje všeobecné zásady při práci: připraví si potřebné pomůcky, dodrží postup, pomůcky a pracovní plochu uvede do pořádku,
- dílčí úkol vykoná samostatně, bez dohledu,
- je schopen hledat a zkoušet nové cesty k dosažení cílů,
- je schopen použít či využít kompenzační pomůcky nebo jakéhokoli nástroje k dosažení cíle.

Žák s těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence pracovní a k řešení problému:

- dovede kreslit, malovat, trhat, lepit, nastříhávat, navlékat,
- udržuje si čisté pracovní místo,
- vědomě spolupracuje v daných činnostech,
- rozlišuje prostory a s nimi související činnosti,
- neúspěch ho neodradí.

10.6) Slovní hry

10.6.1) Výchovně vzdělávací cíle

Žák využívá komunikačních schopností, zejména verbální paměti, sémantiky a správné

výslovnosti, k dorozumění s druhými lidmi.

Žák dbá na hlasovou hygienu.

Žák se orientuje ve vztazích k okolí a uplatňuje základní pravidla společenského chování (je schopen dialogu, navázání vhodného kontaktu s druhým, neomezuje ostatní nevhodným hlasovým projevem).

10.6.2) Obsah činnosti

Masáže celkové.

Dechová cvičení (např.: dýchání na zrcadlo, foukání do peříčka, větrníku, bublifuku, frkačky, bublání do vody ústy i brčkem, nafukování balónku, sfoukávání svíčky, přerušované š-š-š jako mašinka, pozvolné sss jako had, brániční tu-tu-tu jako auto) pro měkký dechový začátek, plynulý a přerušovaný dechový proud, hospodárné využití dechu.

Společná deklamace říkadel, básní a rozpočítadel.

Napodobování zvuků, citoslovcí, hlásek.

Reprodukce slyšeného slova (hra na ozvěnu, tichá pošta).

Sluchově diferenciační hry (pomocí bzučáku, obrázků).

Dokončování rýmů, doplňování slov do vět, opravování chybně řečených slov.

Přiřazování slov k obrázkům (reálným fotografiím, piktogramů a předmětům) a naopak.

Plnění jednoduchého pokynu na základě porozumění používaných pojmů.

Odpovídání na uzavřené a otevřené otázky.

Sestavování příběhů, vyprávění příběhů podle obrázků, vyprávění prostřednictvím zástupných předmětů druhému.

Nácvik střídání rolí v dialogu.

Práce s knihou, časopisem.

Orofaciální a buko-faciální techniky.

Prvky hlasové výchovy a zásady hlasové hygieny.

10.6.3) Metody práce

m. slovní

m. reproduktivní

m. práce s knihou

m. naslouchání

m. napodobování

m. analyticko-syntetická

m. otázek a odpovědí

m. reprodukce a popisu

m. spontánního projevu

m. narativní (vyprávění příběhů)

m. výkladu a dialogu

m. otázek a odpovědí

m. globálního čtení

10.6.4) Klíčové kompetence

Žák se středně těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence k řešení problému, komunikativní:

- umí vhodnou společenskou formou požádat o pomoc nebo ji odmítnout,
- jednoduchým či alternativním způsobem formuluje své myšlenky i pocity a dokáže je sdílet s ostatními v kolektivu třídy,
- zná a dodržuje obecně platná pravidla chování,

- cíleně používá zvolený způsob AAK,
- pozdraví známé osoby,
- chápe a užívá základní konkrétní i abstraktní slova v daném významu,
- diferencuje známé slovo v mluveném projevu druhého,
- sleduje a dodržuje střídání rolí při rozhovoru,
- odpovídá na uzavřené a otevřené otázky,
- neskáče druhému do řeči, do rozhovoru,
- navazuje oční kontakt,
- umí vhodně reagovat i na signály nonverbální komunikace,
- reaguje na oslovení,
- rozliší otázku, příkaz, pochvalu, hněv podle intonace hlasu a mimiky,
- vysloví své pocity, obavy, radost, zklamání hned v dané situaci,
- je schopen přijmout, že jeho názor je jiný než ostatních,
- určí důvody svého rozhodnutí, unese důsledky svého rozhodnutí.

Žák s těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence k řešení problému, komunikativní:

- reaguje na zpětnou vazbu,
- nahlíží na své chování a podle toho koriguje své reakce,
- umí požádat o pomoc,
- cíleně používá zvolený způsob AAK,
- poprosí, poděkuje,
- pozdraví známé osoby,
- otočí se na osobu, která na něj mluví,
- střídá role při rozhovoru.

10.7) Dramatické hry

10.7.1) Výchovně vzdělávací cíle

Žák vystupuje v různých komunikačních a sociálních rolích.

Žák komunikuje s adekvátními gesty a pohyby.

Žák projevuje emoce dle dané role a z dramatické role aplikuje emoce v běžných situacích v kontaktu s druhými.

Žák vybere charakteristické atributy dané role.

10.7.2) Obsah činnosti

Dramatizace příběhů ze života žáka (co jsem zažil o víkendu)

Dramatizace jednoduchých příběhů a pohádek, písní a operetek.

Výroba pomůcek k dramatizaci – masky, kulisy, využívání běžně dostupných předmětů.

Vzájemné předvádění nálad (hra na veselého, rozzlobeného apod.).

Přiřazování předmětů a obrázků, které k sobě mají vztah (např. obrázek doktora a injekce).

Skupinové hry zaměřené na posilování sociálních kontaktů (pozdrav, pohlázení, předání předmětu, poděkování, poprosit).

Hra s loutkou, maňáskem, stínové hry (za prostěradlem).

Prvky dramaterapie.

10.7.3) Metody práce

m. napodobování

- m. slovní
- m. dialogické
- m. instruktáže
- m. experimentování
- m. inscenační
- m. exkurze
- m. integrační hry, hry skupinové
- m. imaginace, brainstorming, volné asociace
- m. modelových situací a sociálního učení
- m. reprodukce a popisu
- m. zážitku
- m. prožitková
- m. narativní
- m. hodnocení (reflexe a sebereflexe)

10.7.4) Klíčové kompetence

Žák se středně těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence sociální a personální, k řešení problému, komunikativní:

- respektuje hranice druhé osoby,
- respektuje potřeby druhých,
- dovede se přivítat se známými lidmi,
- dokáže se s druhým rozdělit, darovat mu něco, dokáže se vzdát něčeho libého ve prospěch druhého,
- umí se slušně chovat v různých situacích ve společnosti (obchod, doprava, lékař, úřad...),
- dodržuje zdravý odstup k cizím lidem,
- zná své různé sociální role, je schopen spojit prostředí s určitou aktivitou,
- umí pozdravit, požádat, poděkovat, popřát, omluvit se při nespolečenském chování,
- přizpůsobí se způsobu komunikace s vrstevníkem, respektuje osobní prostor druhého,
- je schopen hledat a zkoušet nové cesty k dosažení cílů,
- je schopen motivovat se ke krátkodobým i dlouhodobým cílům,
- dokáže se poučit z chyby, je schopen pochopit tuto chybu jako svou zkušenost a ne jako vlastní selhání,
- pozdraví známé osoby,
- umí pracovat se zvoleným způsobem AAK,
- reaguje na oslovení,
- rozliší otázku, příkaz, pochvalu, hněv podle intonace hlasu a mimiky.

Žák s těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence sociální a personální, k řešení problému, komunikativní:

- dovednost vnímat hranic svého těla,
- respektuje hranice druhé osoby,
- respektuje potřeby druhých,
- dovede se přivítat se známými lidmi,
- dodržuje obecně platná pravidla – co nechceš, aby druzí dělali tobě, nedělej sám,
- dovede vnímat autoritu,
- dovede zvládnout být ve skupině lidí,
- dokáže se s druhým rozdělit, darovat mu něco, dokáže se vzdát něčeho libého ve prospěch druhého,

- umí se s druhým usmířit po konfliktu,
- nemá strach z kontaktu s druhými lidmi, chová se slušně, zdrženlivě, adekvátně situaci,
- reaguje na zpětnou vazbu,
- nahlíží na své chování a koriguje podle toho své reakce,
- chápe a plní jednoduché příkazy,
- dokáže ventilovat pocity strachu a nejistoty,
- poprosí, poděkuje,
- pozdraví známé osoby,
- otočí se na osobu, která na něj mluví,
- střídá role při rozhovoru

10.8) Didaktické hry

10.8.1) Výchovně vzdělávací cíle

Žák se dokáže podřídít pravidlům dané činnosti.

Žák si prodlužuje dobu pozornosti a zlepšuje si všechny typy percepce.

Žák si procvičuje matematické představy a čtecí dovednosti.

Žák zvládá základní praktické dovednosti.

10.8.2) Obsah činnosti

Hry s danými pravidly, střídání rolí (loto, člověče, nezlob se, domino, pexeso, twister, aktivity).

Srovnávání, poměřování a třídění prvků (kuliček, přírodnin, kostek, různých typů hraček – velikostně, povrchově, tvarově), vyhledávání prvků podle pravidel nebo podle daného vzorníku.

Přidávání a odebrání prvků, sčítání a odečítání prvků.

Vkládání předmětů do odpovídajících otvorů.

Vkládání písmen a číslic.

Prohlížení obrázkových knih a obrázků, poslech četby nebo poslech reprodukce.

Čtení písmen podle doplňujících obrázků.

Kimova hra.

Práce s magnetickými knihami.

10.8.3) Metody práce

m. slovní

m. apercepce

m. práce s knihou

m. řešení typových úloh

m. srovnávání

m. induktivní a deduktivní

m. porovnávání

m. didaktického čtení

m. výkladu a vysvětlování

m. strukturovaného dialogu

m. kooperace

m. memorování

m. problémového učení

m. písemné - testy, pracovní listy

10.8.4) Klíčové kompetence

Žák se středně těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence k učení, kompetence pracovní:

- umí sám pracovat a listovat s knihou,
- rozliší časopis a knihu,
- snaží se být trpělivý při vykonávání jednotlivých úkonů.

Žák s těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence k učení, kompetence pracovní:

- rozumí jednoduchým pokynům, znakům a symbolům a je schopen je užívat,
- uložení předmětu do adekvátní nádoby,
- poznává písmena,
- koordinuje pohyby oko – ruka – ústa,
- poznává předměty podle funkce,
- fixuje zrak na daný předmět.

10.9) Napodobivé hry

10.9.1) Výchovně vzdělávací cíle

Žák se orientuje v základních sociálních vztazích a v různých prostředích.

Žák si procvičuje sluchovou, vizuální a motorickou paměť a serialitu.

Žák si zvolí správné atributy ke hře.

Žák je schopen spolupracovat.

10.9.2) Obsah činnosti

Zážitky ze skutečného prostředí - řízené napodobování.

Hry na podávání a předávání, hry v kruhu - kutálení, posílání (auta, míče).

Hra na obchod, hra na rodinu, na školu, na doktora.

Nápodoba různých povolání, zvířat.

Výběr z několika věcí podle předem stanovené charakteristiky (co potřebuje prodavačka, co potřebuje malíř).

10.9.3) Metody práce

m. napodobování

m. manipulace s předměty

m. opakování

m. předvádění

m. exkurze

m. demonstrace

m. aplikace

m. vyprávění

m. rady

m. vysvětlování

m. diskuse a dialogu

m. zážitková

m. interakce

10.9.4) Klíčové kompetence

Žák se středně těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence sociální a personální, pracovní:

- chápe vztahy v širší rodině, ve škole, mezi vrstevníky,
- umí se slušně chovat v různých situacích ve společnosti (obchod, doprava, lékař, úřad),
- dodržuje zdravý odstup k cizím lidem,
- rozlišuje a respektuje rozdílná sociální prostředí,
- zná své různé sociální role, je schopen spojit prostředí s určitou aktivitou,
- obsluhuje předměty související s hygienou, stolováním, oblečením, školními potřebami, hračkami, sportovními potřebami,
- přijímá autoritu vedení práce,
- respektuje roli druhého (vrstevníka) při práci,
- spolupracuje, je schopen kooperace, navázat na práci druhého.

Žák s těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence sociální a personální, pracovní:

- dovede se přivítat se známými lidmi,
- dodržuje obecně platná pravidla – co nechceš, aby druhí dělali tobě, nedělej sám,
- dovede vnímat autoritu,
- dovede rozlišit členy své rodiny prostřednictvím fotografie, hlasu, vůně, doteku,
- dovede rozlišit své a cizí lidi,
- dovede zvládnout být ve skupině lidí,
- dokáže se s druhým rozdělit, darovat mu něco, dokáže se vzdát něčeho libého ve prospěch druhého,
- umí se s druhým usmířit po konfliktu,
- nemá strach z kontaktu s druhými lidmi, chová se slušně, zdrženlivě, adekvátně situaci,
- poznává a používá předměty denní potřeby.

10.10) Počítačové hry

10.10.1) Výchovně vzdělávací cíle

Žák je schopen základní manipulace na počítači, tabletu a interaktivní tabuli.

Žák prodlužuje dobu pozornosti a schopnosti zrakové percepce.

Žák procvičuje orientaci na ploše počítače, tabletu a interaktivní tabule.

Žák procvičuje koordinaci oko-ruka.

Žák rozliší základní pokyny počítačového programu a aplikace na tabletu.

Žák si vytváří nové asociace a souvislosti.

10.10.2) Obsah činnosti

Zapínání, vypínání počítače, tabletu, seznamování se základními vstupy a výstupy počítače a tabletu.

Práce s komunikátorem.

Práce s dotykovou obrazovkou, se spínači, myší, klávesnicí, sylabem.

Znalost klávesy enter, escape, delete, mezerník.

Otvírání a zavírání okna a aplikace na ploše, orientování se na ploše.

Spouštění oblíbené hry a její ukončení, ukončení při nahlášení počítače o chybě.

Porozumění některým ikonám na ploše.
Prodlužování pozornosti při oblíbené hře, při plnění úkolů v dané hře.

10.10.3) Metody práce

- m. instruktáže
- m. používání PC a tabletu
- m. dynamické projekce s počítačovou grafikou
- m. propojování spojení oko - ruka
- m. přímého strukturovaného vedení
- m. výkladu a rady
- m. přímé manipulace
- m. otázek a odpovědí

10.10.4) Klíčové kompetence

Žák se středně těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence k učení:

- ovládá elementární způsoby práce s počítačem a tabletem,
- zapne a vypne počítač nebo tablet,
- pozná program nebo aplikaci podle ikony,
- umí vhodným způsobem používat vstupy počítače a tabletu – myš, klávesnici, sylabus či další upravené vstupy,
- využívá počítač nebo tablet k vyhledávání informací prostřednictvím zvolených programů, internetu,
- na počítači nebo tabletu umí psát, číst, počítat, kreslit podle svých schopností,
- umí vložit flashdisk, soubor uložit a vytisknout.

Žák s těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence k učení a řešení problému:

- ovládá elementární způsoby práce s počítačem a tabletem,
- chápe a plní jednoduché příkazy.

10.11) Konstrukční hry

10.11.1) Výchovně vzdělávací cíle

Žák si zlepšuje motorické a koordinační schopnosti a dovednosti, zlepšuje si dle svých možností jemnou motoriku (adekvátně k druhu předmětu používá různé druhy úchopů) a představivost.

Žák se učí vnímat a procvičuje si prostorové a logické vztahy (nad, pod...) a poměry (malý, velký apod.), rozlišuje stupně tvrdosti podle charakteru povrchu.

Žák dokáže ocenit práci druhého.

10.11.2) Obsah činnosti

Vkládání, zasouvání, ukládání, rozebírání tahem a šroubováním, provlékání, navlékání, trhání, vázání, cvrknání, schovávání, vkládačky, puzzle, stavebnice, provlékala, posiladla.

Pravidelné společné hodnocení výsledků činnosti.

Orientace v mikroprostoru a makroprostoru s využitím pojmů (nad, pod, nahoru, dolů, vpravo, vlevo, vedle, za, před), hledání předmětů podle slovních instrukcí v prostoru i na ploše.

Sestavování podle vzoru, obrazového návodu.

Pravidelné pojmenovávání charakteristických vlastností hraček a pomůcek (malý, velký, krátký, dlouhý, tvrdý, hladký, drsný, hranatý, kulatý).

Hra se stavebnicemi (Duplo, Lego) a kostkami, stavění komínů a mostů.

10.11.3) Metody práce

- m. napodobování
- m. instruktáže
- m. pokusu
- m. experimentování
- m. manipulace s předměty
- m. nácviku dovedností
- m. hodnotící, sebereflexní a orientační
- m. přímé vedení
- m. zážitková
- m. problémového učení
- m. habituace
- m. projektová

10.11.4) Klíčové kompetence

Žák se středně těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence komunikativní, pracovní:

- pochopí jednoduchý (obrazový) návod, postup,
- pracuje s vlastním deníkem, kalendářem, sešitem,
- když zjistí, že sám danou činnost nezvládne, řekne si o pomoc k dokončení,
- raduje se z dobře vykonané práce,
- odruší pozadí při práci, zaměřuje svou pozornost na vykonávanou činnost,
- snaží se být trpělivý při vykonávání jednotlivých úkonů.

Žák s těžkým mentálním postižením by mohl získat kompetence komunikativní, pracovní:

- cíleně používá zvolený způsob AAK,
- na uzavřené otázky dá odpověď,
- rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů,
- podle schopností rozliší výrazně odlišné předměty.

11) Individuální práce se žákem na řešení tematických úkolů

11.1) Výchovně vzdělávací cíle

Žák je samostatný a cílevědomý při práci na zadaném úkolu.

Žák sám svoji práci zhodnotí.

Žák předvádí výsledek činnosti ostatním.

Žák se účastní samostatně (či s podporou pedagoga) sportovní či znalostní soutěže.

11.2) Obsah činnosti

Žák pracuje samostatně, popř. s učitelem, a to tak, že navrhne a vytváří výrobky z různých materiálů a různými výtvarnými technikami pro výtvarnou soutěž či výstavu výrobků.

Žák se společně s učitelem systematicky připravuje na svoji účast v soutěži zdatnosti, např. na dětské sportovní olympiádě, či soutěži znalostní, a to formou cvičení pro zvýšení fyzické zdatnosti, resp. opakováním a prohlubováním znalostí získaných ve školním vyučování.

11.3) Metody práce

- m. kooperativní
- m. samostatné práce
- m. samostatného pohybu
- m. hodnotící a orientační
- m. manipulace s předměty
- m. řešení typových úloh
- m. instruktáže
- m. analyticko-syntetická

12) Osvětová činnost

12.1) Výchovně vzdělávací cíle

Rozvíjet schopnost spolupracovat a respektovat práci a metody pedagogů a rodičů.
Informovat o práci ve ŠD v širokém spektru (od základního pojetí směřování výchovy až po aktuální akce) směrem k rodinám žáků.
Prezentace práce ve ŠD směrem k odborné i laické veřejnosti.

12.2) Obsah činnosti

Informační nástěnky.
Individuální konzultace s rodinou.
Aktualizovaný systém informací od vedení školy a vychovatelů směrem k rodičům a veřejnosti.
Průběžné doplňování informačních tabulí aktuálními zprávami z činnosti ŠD.
Seznamování s aktuálními obecnými záměry ŠD.
Informování o pravidlech dodržovaných ve ŠD.
Vytváření časového prostoru pro setkávání vychovatelů s rodiči.
Poskytování poradenství pro rodiče ve výchovných otázkách.
Informování rodičů o jednotlivých žácích a spolupráce při sestavování individuálních plánů.
Umožňování účasti rodičů při výchovných činnostech a akcích ŠD.

12.3) Metody práce

- m. informační
- m. hodnotící
- m. slovní
- m. dialogické
- m. demonstrační

13) Příležitostná výchovná a vzdělávací činnost

13.1) Výchovně vzdělávací cíle

Žák aplikuje získané dovednosti v různých prostředích.
Žák rozvíjí své komunikační schopnosti v kontaktu s druhými.
Žák rozvíjí svou samostatnost a sebeobslužné dovednosti.

13.2) Obsah činnosti

Vánoční besídka s připraveným vystoupením pro rodiče a přátele.

Výlety podle tematických okruhů.
Škola v přírodě, týdenní ozdravný pobyt.
Zahradní slavnost.

13.3) Metody práce

- m. zážitková
- m. napodobování
- m. slovní
- m. demonstrační
- m. kooperativní
- m. skupinové a individuální práce
- m. informační

14) Individuální plán žáka

Na návrh pedagogického pracovníka, rodiče či SPC je možné připravit individuální plán pro konkrétního žáka. Individuální plán se vypracovává v úzké spolupráci s rodinou a s přihlédnutím k osobní a zdravotní anamnéze žáka, jsou v něm stanoveny cíle a obsah činností na dobu školního roku. Individuální plán se pravidelně hodnotí a na základě hodnocení se vytváří plán na další období. Individuální plán a jeho hodnocení je součástí dokumentace žáka, která je uložena v archivu školy.